

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **R. B.,** zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. března 2016, č. j. KrÚ 20874/2016/ODSH/13, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 14. prosince 2016, č. j. 52 A 51/2016 – 83,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Magistrát města Pardubic (dále jen „magistrát“) vyzval dne 10. srpna 2015 žalobce jakožto provozovatele vozidla tovární značky BMW, reg. značky X, podle § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, k úhradě peněžité částky ve výši 500 Kč, nebo ke sdělení totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v návaznosti na § 4 písm. c) tohoto zákona. Žalobce na výzvu magistrátu sdělil, že v inkriminované době užíval vozidlo

na základě nájemní smlouvy pan A. al A., nar. X, trvale bytem 1028 A. A., D., Q., adresa pro doručování D. 13, B. Magistrát předvolal řidiče k podání vysvětlení, přičemž předvolání mu zaslal na obě žalobcem uvedené adresy, z nichž se však zásilky vrátily s poznámkou „adresát neznámý“. Pan a. A. se k podání vysvětlení ve stanoveném termínu nedostavil. Magistrát proto ke dni 30. října 2015 podezření ze spáchání přestupku v souladu s § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, odložil.

[2] Téhož dne vydal magistrát příkaz, v němž konstatoval, že se žalobce dopustil správního deliktu podle 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Žalobce podal proti příkazu v zákonné lhůtě odpor. Magistrát proto pokračoval ve správním řízení, které vyústilo v rozhodnutí č. j. OSA/P-9120/15-D/51 ze dne 18. ledna 2016. Žalobci uložil pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, kterého se žalobce dopustil tím, že jako provozovatel vozidla tov. značky BMW, reg. značky X v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, konkrétně tím, že dne 6. července 2015 v 17:00 hodin, kdy byl přestupek zjištěn a zadokumentován, v úseku silnice č. III/3239, km 4,0, u písníku Oplatil bylo zaparkováno vozidlo tov. značky BMW reg. značky X v rozporu s dopravní značkou B28 (zákaz zastavení), čímž se nezjištěný řidič uvedeného vozidla dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v návaznosti na § 4 písm. c) tohoto zákona.

[3] Rozhodnutí magistrátu napadl žalobce odvoláním, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl. Žalovaný konstatoval, že ze spisového materiálu vyplývá, že dne 6. července 2015 spáchal neznámý řidič přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, přičemž magistrátu se pachatele přestupku nepodařilo zjistit. Jelikož neměl magistrát možnost, jak prověřit tvrzení žalobce, že přestupek spáchal pan A. al A., postupoval správně, když věc přestupku odložil. Byly proto splněny podmínky pro projednání správního deliktu provozovatele vozidla, tedy žalobce. Magistrát sice nenařídil ústní jednání, z judikatury Nejvyššího správního soudu však vyplývá, že při projednávání správního deliktu tuto povinnost nemá. O provádění důkazů mimo ústní jednání magistrát žalobce vyrozuměl a poučil jej o právu vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Správní delikt, jenž je žalobci kladen za vinu, se prokazatelně stal, a bylo spolehlivě zjištěno, že žalobce je provozovatelem předmětného vozidla.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), který ji jako nedůvodnou zamítl. Přisvědčil žalobci v tom, že správní delikt provozovatele je subsidiární k případnému přestupku řidiče vozidla. Žalobce označil jako řidiče vozidla cizince, jemuž prokazatelně nelze doručovat, magistrát tedy podnikl všechny kroky ke zjištění pachatele přestupku, které v daném případě přicházely v úvahu. Žalobce přitom mohl magistrátu předložit údajnou nájemní smlouvu, případně uvést bližší okolnosti k osobě řidiče vozidla, což však neučinil ani v průběhu správního řízení, ani v řízení před soudem. Proto magistrát postupoval správně, když věc přestupku odložil a projednal správní delikt žalobce. Není pravda, že by žalobce nebyl v rámci zjišťování pachatele přestupku vyzván

k podání vysvětlení, neboť podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu se za podání vysvětlení provozovatele vozidla považuje jeho sdělení o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Krajský soud se ztotožnil i s názorem žalovaného, že v dané věci nebylo nutné nařizovat ústní jednání. Odpovědnost žalobce za správní delikt je odpovědností za výsledek, který vyplývá z listinných důkazů shromážděných ve spise. O provedení důkazů mimo ústní jednání byl žalobce vyrozuměn a měl tedy možnost se dokazování zúčastnit. Z judikatury Nejvyššího správního soudu krajský soud dovodil, že absence ústního jednání ve správním řízení není porušením práva žalobce na spravedlivý proces, neboť rozhodnutí žalovaného podléhá přezkumu ve správním soudnictví, v jehož rámci se ústní jednání zpravidla nařizuje. Spáchání přestupku řidičem vozidla provozovaného žalobcem žalovaný dostatečně prokázal, zejména fotodokumentací pořízenou Policií ČR. Odevzdání přestupku z její strany je podkladem pro zahájení řízení postaveným na roveň poznatkům žalovaného z jeho vlastní činnosti. Fotografie a odevzdání přestupku spolu zcela korespondují. Námitky, kterými by vyvrátil závěr o přestupkovém jednání, mohl žalobce uplatnit v řízení o správním deliktu. Jelikož žalobce námitku proti zjištěnému skutkovému stavu uplatnil až v žalobě, považuje ji krajský soud za ryze účelovou. Odpovědnost provozovatele za správní delikt podle § 125f zákona o silničním provozu není vozidla v rozporu s ústavním pořádkem, což vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, jíž se domáhal zrušení tohoto rozhodnutí a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Rozsudek krajského soudu je dle názoru stěžovatele stižen vadou zmatečnosti, popřípadě nepřezkoumatelnosti, neboť Ústavní soud nyní projednává návrh Krajského soudu v Ostravě, *„jímž je namítána protiústavnost skutkové podstaty správního deliktu provozovatele vozidla*“. Krajský soud měl proto v souladu s § 48 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), řízení přerušit a vyčkat rozhodnutí Ústavního soudu.

[6] K tvrzení krajského soudu o účelovosti svých námitek o nezjištění přestupku stěžovatel namítl, že v žalobě neuváděl žádné novoty, neboť je povinností správního orgánu spolehlivě zjistit skutkový stav, nikoli uznat stěžovatele vinným. O vině žalobce však může rozhodnout jen tehdy, má-li o ní důkazy. Názoru stěžovatele Nejvyšší správní soud přisvědčil v rozsudku ze dne 10. února 2016, č. j. 1 As 204/2015 - 33. Z fotografií založených ve správním spise přitom není zřejmé, jaké dopravní značení je na nich zachyceno, ani zda vozidlo žalobce stálo v úseku platnosti nějaké dopravní značky.

[7] Magistrát zahájil řízení o správním deliktu stěžovatele, aniž by provedl dostatečná zjištění k tomu, zda byl spáchán přestupek. Stěžovatel se neztotožňuje s názorem krajského soudu, že magistrát učinil všechny kroky nezbytné ke zjištění totožnosti řidiče vozidla, nepředvolal totiž stěžovatele k podání vysvětlení. V pojetí krajského soudu by zahájení řízení se stěžovatelem zabránilo pouze doznání řidiče vozidla, jiné jeho reakce na předvolání – odepření podání vysvětlení či žádná reakce – by vždy vedly k odpovědnosti provozovatele vozidla. Podmiňovat stíhání za přestupek doznáním podezřelého však není přípustné. Magistrát měl proto předvolat stěžovatele k podání vysvětlení, neboť stěžovatel

prokazatelně znal identitu řidiče vozidla. Stejně tak ho měl vyzvat k předložení nájemní smlouvy, nebylo povinností stěžovatele doložit tuto smlouvu ve správním řízení z vlastní iniciativy.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnil s rozsudkem krajského soudu. Jelikož toto vyjádření neobsahovalo žádnou argumentaci ke kasačním námitkám, nezasílal je Nejvyšší správní soud stěžovateli k případné replice.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Stěžovatel stejně jako v žalobě namítal protiústavnost odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt podle § 125f zákona o silničním provozu. Obdobnou námitkou se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 23. března 2016, č. j. 6 As 128/2015 - 32, v němž dospěl k závěru, že toto ustanovení protiústavní není. V rozsudku ze dne 16. června 2016, č. j. 6 As 73/2016-40 Nejvyšší správní soud „*nepřehlédl, že Krajský soud v Ostravě navrhl Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu (*‚Provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.‘*) pro domnělý rozpor citovaného ustanovení s ústavním pořádkem. Nejvyšší správní soud není návrhem Krajského soudu v Ostravě nijak vázán, krom toho jeho přesvědčení o protiústavnosti citovaného ustanovení vůbec nesdílí, pročež se na Ústavní soud sám neobrací a nevidí ani důvod přerušovat řízení [§ 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s.] a vyčkávat na výsledek řízení před Ústavním soudem sp. zn. Pl. ÚS 15/16.*“. Soulad § 125f zákona o silničním provozu s ústavním pořádkem již nepřímo posuzoval i Ústavní soud v usnesení ze dne 22. prosince 2015, sp. zn. I. ÚS 508/15, jímž odmítl jako zjevně neopodstatněné ústavní stížnost ve věci odpovědnosti provozovatele vozidla spojenou s návrhem na zrušení tohoto ustanovení.

[11] K námitce, že nebylo prokázáno naplnění skutkové podstaty přestupku, je třeba v prvé řadě uvést, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. února 2016, č. j. 1 As 204/2015 - 33, na který se stěžovatel odvolával, se vztahoval k situaci, kdy z podkladů shromážděných žalovaným správním orgánem jednoznačně nevyplývalo, že se daného přestupku dopustil tehdejší stěžovatel, který to popíral. V nynějším případě je předmětem řízení správní delikt provozovatele vozidla a stěžovatel namítá, že k protiprávnímu jednání vykazujícímu znaky přestupku vůbec nedošlo, což je však kvalitativně odlišná námitka.

[12] Nejvyšší správní soud se stěžovatelem v obecné rovině souhlasí v tom směru, že o odpovědnosti za delikt lze rozhodnout pouze tehdy, jsou-li o konkrétním protiprávním jednání důkazy. V projednávané věci však magistrát důkazy o tom, že byl vozidlem stěžovatele spáchán přestupek spočívající v parkování v úseku, kde je to dopravním značením zakázáno, shromáždil. Žalovaný vycházel zejména z fotografií pořízených Policií ČR, z nichž lze ve spojení s oznámením o odevzdání přestupku závěr o tom, že byl vozidlem stěžovatele spáchán přestupek, spolehlivě dovodit. Jelikož o zjištěném skutkovém vztahu nevyvstaly žádné pochybnosti, neměl žalovaný důvod

doplňovat dokazování výslechem policistů, kteří záznam o odevzdání věci vyhotovovali. Magistrát stěžovatele vyrozuměl o provádění dokazování mimo ústní jednání a rovněž jej poučil o jeho právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel však po celé správní řízení nedostatečně zjištěný skutkový stav nenamítal, přičemž z judikatury citované krajským soudem je zřejmé, že nedostatek své aktivity nemůže zhojit námitkami formulovanými až v žalobě proti rozhodnutí o odvolání, které se nadto pohybovaly pouze v obecné rovině.

[13] Nejvyšší správní soud nemá výhrady ani k postupu magistrátu při zjišťování pachatele přestupku. Jak již bylo uvedeno v rekapitulační části tohoto rozsudku, stěžovatel na výzvu magistrátu podle § 125h zákona o silničním provozu sdělil, že vozidlo v době, kdy byl přestupek spáchán, řídil občan Kataru, jemuž se nepodařilo doručit předvolání k podání vysvětlení ani na jednu ze stěžovatelem uváděných adres. K tomu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, v němž soud konstatoval, že by bylo „*proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. [...] pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, [...] je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.*“ Argument stěžovatele, že jedinou situací, která by vyloučila zahájení řízení s provozovatelem vozidla, je doznání skutečného řidiče, je scestný. K tomu, aby magistrát pokračoval v projednávání přestupku, by totiž postačilo, kdyby se stěžovatelem uvedenému řidiči podařilo doručit předvolání k podání vysvětlení. Tím by se potvrdilo, že uvedená osoba skutečně existuje, a bylo by možné vést řízení o přestupku proti určité osobě ve smyslu § 125f odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu. Nejvyšší správní soud nadto souhlasí s krajským soudem, že stěžovateli nic nebránilo předložit nájemní smlouvu uzavřenou s panem A. al A. Ačkoli je povinností správních orgánů zjistit skutkový stav, o němž nebudou důvodné pochybnosti, nelze jim klást k tíži pasivní přístup stěžovatele ke správnímu řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, pročež ji ve smyslu poslední věty § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[15] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2017

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu